

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
İYİ Parti Grup Başkanvekili

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 20/11/2025

M. Satuk Buğra KAVUNCU
İstanbul Milletvekili
Grup Başkanvekili

Malatya ili Yeşilyurt ilçesi Dilek Mahallesi Hacıbey mevkiinde 2019 yılında başlayan özel bir tesis inşaatı, bölgenin doğal dokusunu, su yollarını ve hazine taşınmazlarını doğrudan etkileyen çok sayıda usulsüz uygulamayı beraberinde getirmiştir. Bölgedeki saha incelemeleri, video kayıtları, vatandaş beyanları ve dilekçeler incelendiğinde; çevresel tahribatın, kaçak yapılaşmanın ve kırsal yaşamı olumsuz etkileyen uygulamaların sistematik şekilde gerçekleştiği anlaşılmaktadır.

Öncelikle, inşaat sürecinde dere yatağına geliş güzel atılan ağaç, çalılık ve kazı atıkları, bölgenin doğal su akışını bloke ederek tarım arazilerine erişimi sağlayan köprünün menfezini tıkanmıştır. Menfezin tıkanması sonucu köprü yan yatmış ve işlevini kaybetmiştir. Dere yatağının bu şekilde kapatılması, hem ıslah edilmemiş kırsal su yollarında taşkın riskini artırmakta hem de 2872 sayılı Çevre Kanunu kapsamında açıkça yasaklanmış bir müdahaledir.

Köprü onarım talebinin Malatya Büyükşehir Belediyesi tarafından “görev alanında olmadığı” gerekçesiyle reddedilmesi, çevresel sorunun mekânsal olarak sahipsiz bırakılmasına yol açmış; bölgede hem ulaşım hem çevre güvenliği açısından belirsizlik oluşmuştur. Bu durum, yurttaşların yıllardır kullandığı tarım yolunun fiilen devre dışı kalmasına neden olmuş; özellikle kayısı üreticilerinin traktörleriyle arazilerine ulaşmasını imkânsız hâle getirmiştir.

Öte yandan, bölgedeki tesis inşaatının hazine arazileri ve TCDD’ye ait kamu arazileri üzerine taşarak yapılaşma gerçekleştirdiği iddiaları son derece ciddidir. Hazine taşınmazlarında izinsiz yapı yapmak yalnızca İmar Kanunu’na değil, aynı zamanda devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazların korunmasına ilişkin mevzuata da açıkça aykırıdır. Hazine arazisi üzerinde iki katlı bir yapı ile demiryolu istinat duvarının üzerinde bungalov tipi konutların inşa edildiği belirtilmektedir. Bu yapıların ruhsatsız olması durumunda idarenin re’sen işlem yapma yükümlülüğü bulunmaktadır.

Tesis inşaatının çevresel etkileri bunlarla sınırlı değildir. Dere yatağı tahribatı, bitki örtüsünün yok edilmesi, atıkların su yoluna bırakılması ve topografyanın değiştirilmesi gibi faaliyetler hem ekosistem bütünlüğünü bozmuş hem de ileride meydana gelebilecek olası

taşkın, heyelan ve toprak kayması risklerini artırmıştır. Bu kapsamda bölgenin çevresel etkilerinin teknik olarak incelenmesi, kaçak yapıların tespiti ve dere yatağının ıslah edilmesi Bakanlığınızın görev alanı içindedir.

Buna ek olarak, tarım arazilerine ulaşımın engellenmesi kırsal üretimi ve bölge ekonomisini doğrudan olumsuz etkilemekte; mülkiyet hakkının kullanımını kısıtlamaktadır. Söz konusu yolun kapanmasıyla birlikte yaklaşık 15-19 parsel üzerinde tarımsal faaliyetler sürdürülemez hâle gelmiş, vatandaşlar CİMER, belediyeler ve diğer kurumlara çok sayıda başvuru yapmış, ancak bir çözüm elde edilememiştir.

Sonuç olarak; bölgedeki çevresel yıkım, hazine taşınmazları üzerindeki kaçak yapılaşma, dere yatağına yapılan müdahaleler, tarım yollarının işlevsiz bırakılması ve kamu idareleri arasındaki sorumluluk boşluğu, hem çevre hukuku hem de kamusal denetim açısından ciddi bir sorun alanı yaratmaktadır. Çevresel etkilerin kapsamlı şekilde incelenmesi, hazine arazilerinin korunması ve kırsal yolların işlevinin geri kazandırılması, vatandaş mağduriyetinin giderilmesi açısından zorunludur.

Bu bağlamda;

- 1- Dilek Mahallesi Hacıbey mevkiinde hazine arazisi üzerinde yapıldığı iddia edilen bungalov yapılar, iki katlı konut ve diğer tesis alanları Bakanlığınız tarafından tespit edilmiş midir? Bu yapılara yönelik herhangi bir yıkım, tahliye veya idari yaptırım uygulanmış mıdır?
- 2- Söz konusu bölgede 2019 sonrasında yapılan inşaatların imar izni, yapı ruhsatı ve çevresel uygunluk belgeleri bulunmakta mıdır? Bulunmuyorsa neden denetlenmemiştir?
- 3- Dere yatağına atılan bitki ve moloz atıkları nedeniyle hasar gören köprü ile ilgili olarak Bakanlığınıza ulaşan bir başvuru olmuş mudur? Dere yatağına müdahale eden tesis sahibi veya sorumluları hakkında herhangi bir çevre cezası uygulanmış mıdır?
- 4- Köprünün hasar görmesine yol açan müdahalenin çevresel etkileri Bakanlığınızca incelenmiş midir? Bölgedeki dere akışının güvenli hâle getirilmesi için bir rehabilitasyon planı hazırlanmış mıdır?
- 5- Tesis inşaatının hazine taşınmazı ve kamu alanları üzerine taşarak genişlemesine rağmen ilgili kurumların gerekli işlemleri yapmadığı iddiası doğru mudur? Bu iddialarla ilgili bir inceleme veya soruşturma yürütülmekte midir?
- 6- Bölgedeki tarım arazilerine ulaşımı sağlayan yolun kapatılması nedeniyle mağdur olan vatandaşlar hakkında Bakanlığınıza ulaşan şikâyet sayısı kaçtır? Bu şikâyetler hangi kurumlara sevk edilmiş ve süreç nasıl işletilmiştir?
- 7- Hazine arazilerinde kaçak yapılaşmanın önlenmesi, erken tespit edilmesi ve müdahale edilmesi amacıyla Malatya ili genelinde yürütülen çalışmalar nelerdir?